ELINKEINO-, LIIKENNE- JA YMPÄRISTÖKESKUSTEN VUODEN 2023 LUONNONVARATALOUDEN TAVOITTEET

Kalataloustehtävien tavoitteet

Kaikkia kalataloustehtäviä koskevat tavoitteet

Jatketaan luontaisen elinkierron palauttamista rakennettuihin vesistöihin kansallisen kalatiestrategian pohjalta ja edistetään muita toimenpiteitä vaelluskalakantojen elvyttämiseksi. Lisäksi puretaan vaellusesteitä ja kunnostetaan kalojen lisääntymisalueita sekä toteutetaan ohitusratkaisuja. Vaelluskalahankkeita toteutetaan laajalla yhteistyöllä. Edistetään ja käynnistetään kalastuksen sääntelyhankkeita rakennetuissa vesissä. Edistetään ankeriaan alasvaellusratkaisuja rakennetuissa vesistöissä. Selvitetään emokalojen vesihomeongelman vaikutus vaelluskalakantojen elvyttämishankkeisiin.

Edistetään kestävää kalastusta, joka turvaa elinvoimaiset kalakannat. Kalakantoja säännellään ja hoidetaan yhteistyössä eri toimijoiden, kuten paikallisten vesialueiden omistajien, järjestöjen ja elinkeinonharjoittajien kanssa. Edistetään kalatalousalueiden käyttö- ja hoitosuunnitelmien toimeenpanon käynnistämistä. Päivitetään kalatalousvelvoitteita. Valmistellaan kalastuslain muutoksen mukaiset tiedon keräämisen ja muiden uusien tehtävien toimeenpano ja haltuunotto sekä tiedonhallintalain ja tietoturvasäännösten huomioon ottaminen.

Kehitetään vapaa-ajankalastuksesta suosittu ja kestävä harrastus toimeenpanemalla vapaa-ajan kalatalouden kehittämisstrategiaa. Kehitetään kalastusmatkailun toimintaedellytyksiä ja edistetään Itäisen Suomen kalastusmatkailun kehittämistä asiaan osoitetun määrärahan avulla. Lisäksi parannetaan kalastonhoitomaksujen vaikuttavuutta ja kohdentumista kalakantojen ja kalavesien ylläpitoon.

Edistetään kalatalouden arvoketjun kasvua ja kannattavuutta tukemalla Euroopan meri-, kalatalous- ja vesiviljelyrahaston toimintaohjelman mukaisia toimia, erityisesti innovaatio-ohjelmien käynnistäminen. Huolehditaan alueellisella tasolla EU-rahastojen rahoituksen ja ohjelmakauden 2021-2027 käynnistämisen yhteensovittamisesta. Aloitetaan kehitystyö, jolla pyritään saamaan ELY-keskuksissa EMKVR:n Suomen ohjelman toteuttamiseen strategisempi ote. Kaupallisen kalastuksen, vesiviljelyn, kalanjalostuksen ja kalakaupan edellytyksiä parannetaan tukemalla kotimaisen kalan edistämisohjelman toimia sekä varmistamalla kaupallisen kalastuksen toimintaedellytysten huomioon ottaminen alueellisten käyttö- ja hoitosuunnitelmien toimeenpanon yhteydessä. Varmistetaan kalatalouden arvoketjun vastuullinen toiminta riittävällä valvonnalla.

Varmistetaan ohjelmakauden 2014-2020 varojen tehokas ja täysimääräinen käyttö. Jatketaan kolmen kalataloustehtäviä hoitavan ELY-keskuksen välistä yhteistyötä.

Osallistutaan kalatalouden varautumissuunnitelman valmisteluun ja toimeenpanoon.

Järjestetään kalanjalostuksen investointeja ja kehittämisrahoitusta koskeva koordinoiva yhteistyö ELY-keskusten yritysrahoituksen ja rakennerahastoyksiköiden kanssa (yritystukilain uudistus).

ELY-kohtaiset täydentävät tavoitteet

VAR	Kalataloustehtäviä koskevat tavoitteet UUD, VAR, SAT, KAS, EPO JA POH ELY-keskusten alueella
	Toimeenpannaan NOUSU-ohjelmaa yhteistyössä MMM:n, ELY-keskusten Y-vastuualueen ja sidosryhmien kanssa koko toimialueella. Ohjelmassa pyritään poistamaan sekä käyttötarkoituksen menettäneitä pienempiä vaellusesteitä että potentiaalisia vesivoimalaitoskohteita tai edistämään muita kalojen vaellusyhteyksiä edistäviä toimenpiteitä. Hankkeista tiedotetaan ja hankkeiden vaikutuksia seurataan. Edistetään Kymijoen läntisen haaran voimalaitosten velvoitteenmuutoksen etenemistä aluehallintovirastossa sekä Kymijoen Korkeakosken kalatien toimivuutta. Vuoksella jatketaan voimalaitosten ja niihin liittyvien säännöstelyjen lupatilanteen ja erityisesti niissä olevien kalatalousvelvoitteiden tarkastelua. Laitetaan aluehallintovirastoon vireille Vuoksen kalatalousvelvoitteiden muuttamishakemukset. Vastaavaa tarkastelua tehdään myös pienemmissä kohteissa. Osallistutaan Kokemäenjoen vaelluskalojen elinkierron palauttamista koskevaan selvitys- ja mallinnustyöhön. Kalatalousalueiden käyttö- ja hoitosuunnitelmien säätelytoimet tukevat osaltaan vaelluskalahankkeiden toteuttamista. Suunnitelmien toimeenpano on tärkeää heti hyväksymisen jälkeen. Tähän varaudutaan rahoitusta hankkeisiin ohjaamalla, kalastuksensäätelypäätöksillä sekä neuvonnalla. Vapaa-ajan kalatalouden kehittämisstrategiaa toimeenpannaan hankkeilla, jotka lisäävät kalastusmahdollisuuksia. Vapaa-ajankalastusta pyritään edistämään myös kalatalousalueiden kautta. Kalatalousalueita pyritään aktivoimaan myös kalastuksenvalvonnassa siten, että kalatalousalue olisi keskeinen valvonnan organoisoija alueellaan. Pyritään verkostoitumaan paremmin kalatalousalueiden valvojien kanssa. Jatketaan vuosittaista vaelluskalavesistöjen jokisuuvalvontaa Huoltovarmuutta tukevina toimina rahoitetaan esim. aurinkosähköön liittyviä investointihankkeita sekä alkutuotantoa (kaupallinen kalastus, vesiviljely) uudistumista, innovaatioita ja ympäristönäkökohtien huomioimista painottaen. Rahoitettaessa esim. luonnonvaratiedon keruuta ja tietojärjestelmäkehitystyötä varmistetaan, että hankkeiden tavoitteet ovat linjassa luonnonvaratiedon kokonaisarkkitehtuurin tavoitteiden kanssa. Osallistutaan Euroopan meri-, kalatalous- ja vesiviljelyrahaston Suomen ohjelmaan sisältyvien uusien rahoitusinstrumenttien suunnitteluun ja toteutukseen. Jatketaan yhteistyötä ja tiedonvälitystä MMM:n elinkeinokalatalousyksikön kanssa EMKVR:n Suomen ohjelman toimeenpanossa erillisresurssin turvin. Osallistutaan edelleen Varsinais-Suomen ELY-keskuksen perustaman Vesiviljelyn yhteistyöryhmän toimintaan pyrkimyksenä yhteensovittaa kalatalouspalvelut-yksikön ja ympäristövastuualueen näkemykset vesiviljelyn kehittämisessä. Lisätään tiedonvaihtoa ELY-keskuksen sisällä ja muiden ELY-keskusten kanssa rahoituksen ja YKP-valvonnan välillä, esim. kalasatamahankkeisiin ja punnituksiin liittyen. Päivitetään kalasatamarekisterin tiedot. Varaudutaan neuvoston valvonta-asetusuudistuksen toimeenpanon suunnitteluun. Kehitetään ja lisätään sähköisiä palveluita ja kasvatetaan käyttäjämääriä, varsinkin ensikäden ostajien osalta. Toimeenpannaan ostoilmoitusvelvoitteen täytäntöönpano kaikille kalalajeille, sekä moottoritehon valvontaohjeessa mainittua pistokoesuunnitelmaa. Käynnistetään tehostamishanke punnitussuunnitelmien valmistelun ja toimeenpanon toteuttamiseen. Kehitetään edelleen varmentamisen prosesseja Qlik Sense työkalussa ja otetaan käyttöön 15 uutta varmentamissääntöä. Osallistutaan aktiivisesti valvontasuunnitelmien kehitystyöhön. Pyritään aloittamaan suomalaisten alusten purkamistarkastukset Virossa yhteistyössä Viron viranomaisten kanssa JDP tarkastusten lisäksi. Säilytetään YKP-valvonnan suoritteiden määrä verrattuna vuoteen 2022 varmistaen tarkastusten toteuttaminen kaikkina vuodenaikoina, viikonpäivinä ja kellonaikoina.
POS	Kalataloustehtäviä koskevat tavoitteet HÄM, PIR, ESA, POS, KES ja POK ELY-keskusten alueella
	Vaelluskalakantojen elvyttämiseksi toteutetaan nousuohjelmaa Järvi-Suomessa tavoitteena vaellusyhteyksien palauttaminen valmistelemalla patojen purkuhankkeita ja muita NOUSU-ohjelmaan sisältyviä vaellusyhteyksiä edistäviä toimenpiteitä. Osallistutaan Kokemäenjoen vaelluskalojen palauttamista koskevaan selvitys- ja mallinnustyöhön. Jatketaan järvilohityöryhmän työskentelyä ja aloitetaan järvilohen viestintäsuunnitelman toimeenpano. Perustetaan saimaannieriän seurantaryhmä ja toteutetaan Pro-Saimaannieriä -ohjelmaa. Järjestetään Heinäveden reitin taimenen hoito ja laaditaan koskien kunnostusohjelma. Osallistutaan Palokin koskien vaellusyhteysvaihtoehtojen selvitystyöhön. Tuetaan vapaa-ajan kalatalouden kehittämis-

strategiaa ohjaamalla ja tukemalla kalatalousalueita kestävän kalastuksen ja kalavarojen hoidon järjestämisessä, tukemalla kalastusta ja vesillepääsyä edistäviä rakenteita, tekemällä kalakantojen elinvoimaisuutta ja monimuotoisuutta lisääviä kalastuksensäätelypäätöksiä sekä ohjaamalla rahoitusta kalastusharrastuksen edistämiseen. Käynnistetään uuden rapustrategian seurantaryhmän työskentely.

Ohjataan ja avustetaan kalatalousalueiden käyttö- ja hoitosuunnitelmien toimeenpanoa sekä seurantaan tarvittavan tiedon hankkimista. Koordinoidaan kalatalouden edistämisvarojen myönnön kohdentamista sekä painopisteiden valintaa. Ohjataan YA-järjestelmässä kalatalouden edistämismäärärahojen ja kalatalousalueiden toimintavarojen myöntöjärjestelmän jatkokehitystä. Koordinoidaan ja valmistellaan kalastuslain soveltamiseen liittyviä yhdenmukaisia linjauksia, aineistoa ja tiedotteita hallinnon kesken. Edistetään saimaannorppa ja kalastus –työryhmän raportin toimenpide-esitysten täytäntöönpanoa. Valmistellaan ja tehdään vesialueiden omistajien kanssa saimaannorpan suojelua koskevia sopimuksia, jos pesimäalueet laajenevat. Jatketaan norppasopimusten ja niihin kuuluvien maksatusten digitalisaatioprosessia. Koordinoidaan KAVERI-järjestelmän uudistustyötä sekä kalastuslain muutoksen ELY-keskusten rekisteritehtävien haltuun ottoa kalakantojen hoidon ja vapaa-ajankalastuksen tehtäväalueella.

Kohdennetaan EMKVR-ohjelman toimenpiteitä erityisesti alkutuotannon lisäämistä edistäviin investointeihin ja kehittämistoimenpiteisiin, valmistaudutaan vesiviljelyinnovaatio-ohjelman rahoittamiseen, osallistutaan linjauksien laatimiseen ja uusien rahoitusinstrumenttien käyttöönottoon. Tuetaan kaupallisen kalastuksen lupa-alueiden lisäämistä ja aloitetaan kaupallisten kalastajien lupahakemusten käsittely kalastuslain 13 § mukaisesti. Järjestetään tietojen kokoaminen ELY-keskusten myöntämistä kaupallisen kalastuksen luvista.

Toteutetaan kotimaisen kalan edistämisohjelmaa kohdentamalla toimenpiteitä alkutuotannon lisäämiseen sekä paikallislähtöisen järvikalan saatavuuteen, logistiikkaan ja lisäarvotuotteiden kehittämiseen. Tuetaan yritysten uudistumista ja kilpailukyvyn parantamista. Lisätään huoltovarmuutta edistämällä vesiviljelytuotannon kasvua yhteistyössä yritysten ja tutkimuksen kanssa ja antamalla asiantuntija-apua suurten kiertovesihankkeiden käynnistys- ja valmistelutyössä. Parannetaan kalojen terveyteen, tuotanto-olosuhteisiin ja hyvinvointiin liittyviä tekijöitä. Varmistetaan kirjolohen poikastuotannon kestävä kasvu. Annetaan asiantuntija-apua ja ohjausta uusille yrittäjille ja kalaLeadereille, Edistetään raputalouselinkeinoa tehostamalla rapukantojen hyödyntämistä ja lisäämällä rapukauppaa ja -jalostusta toteuttamalla uudistettua rapustrategiaa.

LAP Kalataloustehtäviä koskevat tavoitteet POP, KAI ja LAP ELY-keskusten alueella

Suunnataan yleisen kalatalousedun valvonnassa toimenpiteitä istutusten ohella enenevissä määrin kalojen luontaisen elinkierron ylläpitämiseen esimerkiksi Pintamon voimalaitoksen rakentamisen ja Pintamojärven säännöstelemisen sekä Pirinojan latvavesien kääntämisen kalatalousmaksua koskevien määräysten tarkistamisprosessissa.

Edistetään Kemijoen ja Iijoen velvoitemuutoshakemusten käsittelyä ja lupaviranomaisen ratkaisuaikataulujen puitteissa tehdään tarvittavat jatkotoimenpiteet.

Selvitetään yhteistyössä Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen Vesistöyksikön kanssa, täyttyvätkö VL 19:7 §:n ensimmäisen momentin kriteerit aloittaa kyseisen momentin mukaiset selvitykset Oulujoen säännöstelyn haittojen vähentämiseksi. Samalla tarkastellaan, miltä osin Oulujoessa havaittuja haittoja voidaan vähentää VL 19:7 ja miltä osin VL 3:22 prosesseilla, ja millaisia perusteita on olemassa kalatalousvelvoitteita koskevien määräysten tarkistamiseksi tai muuttamiseksi.

Vaelluskalakantojen tilan parantamiseksi toimeenpannaan NOUSU-ohjelmaa sekä alueellisia kunnostusohjelmia tukemalla mm. Vieksinjoen reitin kunnostusta sekä edistämällä Kirakkakönkään, Kuusinkijoen Myllykosken sekä tarvittaessa Tengeliönjoen Portimokosken ohitus-/kunnostushankkeita. Yleisesti edistetään kunnostushankkeiden etenemistä ja aktivoidaan toimijoita sellaisten hankkeiden osalta, joiden osalta tuloksellisuus nähdään kalataloudellisesti merkittäväksiToimeenpannaan lohi- ja meritaimenstrategiaa & vapaa-ajankalatalouden kehittämisstrategiaa mm. edistämällä Kiiminkijoen jokisuun kalastusrajoitusten ja kalaväylän määritystoimitusten etenemistä.

Kalastuslain toimeenpanossa hyväksytään kalatalousalueille muokattavaksi palautettuja käyttö- ja hoitosuunnitelmia ja valmistellaan kalastuslain mukaisesti käyttö- ja hoitosuunnitelmissa esitettyjä kalastuksensäätelypäätöksiä. Käydään läpi toimialueen aiemmat kalastuksensäätelypäätökset sekä poikkeusluvat ja varmistetaan, että voimassa olevat päätökset ovat käyttö- ja hoitosuunnitelmien sekä kalastuslain tavoitteita tukevia.

Varmistetaan Tornio-Muonionjoen ja rannikon sekä Ounasjoen kalatalousalueiden käyttö- ja hoitosuunnitelmatyön eteneminen ja järjestetään yhteistyöryhmäkäsittely

Osallistutaan kalastuslain toimeenpanon seurantaryhmän toimintaan. Edistetään vapaa-ajankalastuksen kehittämisstrategian tavoitteita tukemalla seuratoimintaa (nuorisotoiminta) sekä kunnostushankkeita.

Annetaan juridista apua keskeisistä linjakysymyksistä kalastuslain toimeenpanossa ELY-keskusten toimivallassa olevien päätösasioiden osalta muille kalataloustehtäviä keskitetysti hallinnoiville ELY-keskuksille. Avustetaan kalataloustehtäviä hallinnoivia ELY-keskuksia kalastuslain 13 §:n mukaisten lupien käsittelyssä.

Rajajokien kalataloustehtävissä toimeenpannaan Tornionjoen, Tenojoen ja Näätämönjoen kalastussopimuksia yhteistyössä Norjan ja Ruotsin viranomaisten kanssa. Tuetaan Tenon kalatalousaluetta luvanmyyntitehtävän suorittamisessa.

Valvotaan kalastusta Tornion-, Teno- ja Näätämöjoilla, varmistetaan ammattitaitoisten kalastuksenvalvojien jatkumo rajajokien valvontatehtävissä kouluttamalla uusia valvojia. Kehitetään Tornionjoen yhteisluvan luvanmyyntiä ja osallistutaan Suomalais-Ruotsalaisen rajajokikomission työskentelyyn asiantuntijana. Edistetään Omakala –palvelun käyttöön ottoa Tornio- ja Näätämöjoella.

Osallistutaan Tenojoen kalastussääntöneuvotteluihin ja tuetaan Tenon kalatalousaluetta lainsäädännön soveltamisalan toimeenpanossa. Edistetään kyttyrälohitilanteeseen vastaamista Tenojoella voimassa olevan lainsäädännön mukaisesti.

Elinkeinokalataloudessa Järjestetään toimialueella markkinavuoropuhelutilaisuus yhteistyössä kalaleadereiden kanssa tavoitteena kysyntälähtöinen vuoropuhelu.

Tuetaan yritysten uudistumishankkeita ja Kalaleadereiden toimintaa antamalla asiantuntija-apua.

Selvitetään tarvetta ja potentiaalia luonnontuotealan yrittäjyyskoulutuksille Utsjoen rakennemuutostilanteeseen liittyen kalatalouden osalta.

Tuetaan toimintaryhmien rekrytointihankkeita ja edistetään kotimaisen kalan edistämisohjelman tavoitteita tukemalla alkutuotannon lisäämistä edistäviä investointeja ja kehittämistoimia. Osallistutaan aktiivisesti EMKVR-ohjelman linjausten ja hakuohjeiden työstämiseen.

Edistetään Inarijärven kaupallisen kalastuksen kokonaiskestävyyden toteutumista mm. tarkastelemalla velvoitteen nykytilaa käynnissä olevan kalatalousvelvoitteen tarkkailujakson (2021-2025) aikana ja kehittämällä kalataloudellista tarkkailua. Lisäksi kehitetään vuoropuhelua kaupallisen kalastuksen luvat valtion omistamille vesialueille myöntävän Metsähallituksen edustajien kanssa

Tiivistetään tiedotusyhteistyötä Kainuun ja Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskusten kanssa erityisesti uudesta ohjelmakaudesta ja tukimuodoista. Parannetaan Nuasjärven kalan kaupallisen hyödyntämisen edellytyksiä viestimällä selvityshankkeen tuloksista.

Vesitaloustehtävien tavoitteet

Kaikkia vesitaloustehtäviä koskevat tavoitteet

Vesien käytön, hyvän tilan ja luonnon monimuotoisuuden tavoitteet sovitetaan yhteen valuma- ja vesistöalueilla.

- Edistetään tulvasuojelua sekä peltojen ja metsien kestävää vesitaloutta tuotanto, tulva- ja kuivuusriskien hallinta, vesienhoito ja luonnon monimuotoisuus sekä valuma-aluekokonaisuudet huomioiden.
- Edistetään vanhojen vesistörakenteiden ja patojen tilaa yleisen vesitalous- ja kalatalousedun valvonnan ja vaelluskalojen elinkierron elvyttämisen kannalta yhteistyössä kalatalousviranomaisen kanssa. Kehitetään ennakoiden valtion vesitaloushankkeiden toimivuutta vesiolojen ja käyttötarpeiden muuttuessa sekä jatketaan toimenpiteitä tulvariskien hallinnan, vesienhoidon sekä vesistön käytön tavoitteiden saavuttamiseksi. Ojitushankkeiden ja muiden vesistöhankkeiden tiedoista muodostetaan kattava paikkatietoaineisto.

Yhteiskunta sopeutuu muuttuviin ilmasto- ja vesioloihin, ja vesitalouden keinoin edistetään ilmastonmuutoksen hillintää.

- Edistetään ilmastonmuutoksen hillintää sekä sopeutumista vesitaloustehtävissä ja siihen liittyvää kuntien työtä tulva- ja kuivuusriskien hallinnassa sekä luonnonmukaisten ratkaisujen käytössä. Toteutetaan tulvariskien hallintasuunnitelmia. Otetaan ilmastoriskit huomioon valvottaessa vesi- ja kalatalouden yleistä etua.

Vesitalouspalvelut luovat hyvinvointia ja monipuolista taloudellista toimintaa

- Tehostetaan vesihuoltolain valvontaa, ja vakiinnutetaan keskitettyjen vesihuoltotehtävien yhtenäiset toimintatavat ja tiiviit rajapinnat muuhun ELY-keskusten toimintaan. Edesautetaan vesihuoltolaitosten toimintakyvyn turvaamista ja vesihuoltosektorin uudistumista Kansallisen vesihuoltouudistuksen ohjelman mukaisesti. Käynnistetään juomavesidirektiivin edellyttämä valvonta ja riskienarviointityö, jota tehdään yhteistyössä hyödyntäen vesienhoidon tietopohjaa.
- Hydrologisessa seurannassa keskitytään valtakunnallisen seurantaohjelman toteuttamiseen sekä uusien seurantamenetelmien ja seurantatiedon hankinnan kehittämiseen.
- Osallistutaan vesitalouden verkkopalvelun vesi.fi ylläpitoon ja jatkokehittämiseen osana luonnonvara- ja ympäristötiedon kokonaisuutta ja asiakaspalvelua. Kehitetään tiedon avoimuutta ja saatavuutta, verkkopalveluiden selkeyttä ja asiakaslähtöisyyttä sekä luonnonvara- ja ympäristötiedon yhteisiä ratkaisuja.
- Järjestetään vesitaloustehtävien hoito vahvistamalla yhteistyötä kolmella yhteistyöalueella. Varmistetaan osaamisen riittävyys ja kehittyminen vesitaloustehtävissä yhteistyöalueet kattavalla henkilöstösuunnittelulla, kehittämällä yhteistyötä oppilaitosten kanssa, kansainvälistymällä sekä laajentamalla tehtävänkuvia.

Suomi edistää kestävää ja vesiturvallista maailmaa

- Toimeenpannaan vesiosaamisen kasvu- ja kansainvälistymisohjelmaa toteuttamalla toinen avustushaku sekä edistämällä vesialan liiketoimintaa, toimijoiden yhteistyötä ja kansainvälistymistä.

Läntisen vesistökokonaisuuden yhteistyöalueen tavoitteet (VAR, HÄM, PIR, EPO)

Kehitetään säännöstelyjen ja tulvatilanteiden hoitamisen läntisen asiantuntijatiimin toimintaa, johon osallistuu myös POPELY. Jatketaan vesistösuunnittelun läntisen puitesopimuksen käyttöä ja selvitetään muiden hankintajärjestelyiden tarvetta vesitehtävissä. Tiivistetään ja selkeytetään toimintatapoja Kokemäenjoen vesistön vesitilannekuvan ylläpidossa, tulvariskien hallinnassa ja operatiivisessa hallinnassa.

Edistetään luonnonmukaista vesienhallintaa ja markkinoidaan uutta peruskuivatuksen tukijärjestelmää.

Jatketaan pohjavesiasemien tarpeettomien rakenteiden poistoa ja alueellista hydrologista yhteistyötä. Osallistutaan kansalliseen kuivuusriskien hallinnan suuntaviivojen laatimiseen sekä työkalujen ja käytäntöjen kehittämiseen ja kokeiluun.

Koordinoidaan ELY-keskusten peruskuivatusaineistojen digitointikäytänteiden kehittämistä ja yhtenäistämistä. Täydennyskoulutetaan aiemmin koulutettuja vesitalousisännöitsijöitä. Edistetään ELY-keskusten yhteistyötä hulevesiasioissa.

Eteläisen ja itäisen vesistökokonaisuuden yhteistyöalueen tavoitteet (UUD, HÄM, KAS, ESA, POS, POK, KES)

Tuetaan alueiden tavoitteita lisätä vesien vetovoimaa kestävän luonto-, hyvinvointi- ja kalatalousmatkailun kohteena erityisesti Järvi-Suomen alueella. Edistetään Järvi-Suomen maaseudun ympäristö- ja ilmasto-ohjelman toimenpiteitä.

Jatketaan Kymijoen ja Vantaanjoen vesistöalueiden tulvariskienhallintasuunnitelmien toimeenpanoa tulvaryhmien johdolla sekä Vuoksen ja Kymijoen-Suomenlahden vesienhoitosuunnitelmien toteuttamista. Jatketaan SYKE-ELY-hankkeena Kymijoen vesistöalueen tulva- ja kuivuusriskien vaikutusten tarkastelua Päijänteen alueen tulvavaarakarttojen laadinnalla ja käynnistetään riskien tunnistamisen päivitystyö. Saimaan ja Vuoksen tulva- ja kuivuusriskien hallintaan liittyen järjestetään tulviin ja patoturvallisuuteen liittyvä valmiusharjoitus sekä viimeistellään erilaiset vesitilanteet kattava viestintäsuunnitelma ja raportti Saimaan virkistyskäyttäjille suunnatusta kyselytutkimuksesta.

Tuetaan ilmastonmuutokseen sopeutumisen ja maankäyttösektorin ilmastotyön organisoitumista. Toimitaan aktiivisesti tiiviissä yhteistyössä vesihuoltoyksikön kanssa vesihuoltostrategian ja juomavesidirektiivin toimeenpanon edistämiseksi yhteistyöalueella.

Jatketaan tiimimäistä yhteistyötä hankinnan, säännöstelyjen, tulvariskien hallinnan ja hydrologian tehtävien hoidossa. Puulan ja Maaveden säännöstelyjä kehitetään tiimimäisenä yhteistyönä (SYKE, ESA, KAS ja POS). Hydrologisen toiminnan yhteistyötä ja hankintoja kehitetään valtakunnallisesti. Peruskuivatushankkeiden digitoinnissa ja patokartoituksessa hyödynnetään muodostunutta asiantuntijaverkostoa.

Pohjoisen vesistökokonaisuuden yhteistyöalueen tavoitteet (POP, KAI, LAP)

Kehitetään hydrologian, vesistöjen säännöstelyn ja tulvariskien hallinnan tehtävien asiantuntijoiden verkostoitumismuotoja. Tiivistetään yhteistyötä hydrologian tehtävien asiantuntija- ja laiteresurssien koordinoinnissa ja edistetään tiedonvaihtoa patoviranomaisten ja hydrologian asiantuntijoiden välillä sekä tuetaan EPOELY:n hydrologia -koordinaatiota. Tiivistetään vesistöjen säännöstelyn ja tulvariskien hallinnan tehtäviin liittyvää yhteistyötä pohjoisella alueella.

Laaditaan LAPELY:n, POPELY:n ja EPOELY:n yhteistyönä jääsahauksen tulevaisuutta koskeva kehittämisselvitys.

	Pohjoisen yhteistyöalueen henkilöstö- ja osaamiskartoituksen pohjalta tarkastellaan resurssi- ja osaamiskapeikkoja ja haetaan mahdollisiin ongelmiin ratkaisuja ELY-keskusten välisellä yhteistyöllä. Esimerkkinä hydrologian tehtäviin liittyvä esitys. Vesistökohtaisen turvallisuussuunnitelman ohjetta testataan pilottihankkeena Kalajoen vesistössä. Valtakunnallisen vesiosaamisen kehittämishanketta jatketaan toteuttamalla vesihuoltomoduuli ja käynnistämällä vesistökunnostusmenetelmien ja vesienhallinnan koulutusmoduulien valmistelu ja hankinta. (POP, KAI, HAM). ARVOVESI-hanke jatkuu vesivision ja jatkotoimenpiteiden määrittämisellä. Osallistutaan hankkeeseen ohjausryhmä- ja neuvottelukuntatyöskentelyn kautta. Jatketaan keskusteluja alueen tutkimus- ja oppilaitosten kanssa vesivarojen, vesiympäristön sekä näiden digitalisaation ja kyberturvallisuuden edistämiseksi sekä osaamisen kehittämiseksi. Haetaan muun muassa yhteisiä opinnäytetyömahdollisuuksia vesivarojen käyttö- ja hoitotehtävien houkuttelevuuden lisäämiseksi. Käynnistetään vanhojen pohjavesitutkimustietojen digitalisointi ja tiedon analysointi yhteistyössä Oulun yliopiston kanssa varautumisen edistämiseksi.
ELY-kohtaiset täydentävät tavoitteet	
UUD	Jatketaan vuosille 2022-2027 tarkistettujen Helsinki-Espoon ja Loviisan rannikkoalueiden tulvariskien hallintasuunnitelmien toimeenpanoa yhteistyössä tulvaryhmien kanssa. Edistetään tulvariskien hallintaa ja varautumista kaikilla vesistöalueilla myös hulevesien osalta muuttuvassa ilmastossa osallistumalla maankäytön suunnitteluun, määrittelemällä alimpia suositeltavia rakentamiskorkeuksia ja antamalla asiantuntija-apua tavoitteena uuden rakentamisen ohjaaminen riittävän korkealle ja nykyiselle rakennuskannalle ja yhdyskuntien toiminnoille aiheutuvien tulvavahinkojen vähentäminen. Edistetään yhteistyötä vesistöaluetasolla, vesistövisioiden toimeenpanoa ja rakennettujen vesien hoitoa mm. Porvoonjoella, Karjaanjoella, Raaseporinjoella ja Siuntionjoella antamalla rahoitustukea ja asiantuntijaohjausta yhdessä VARELYn kanssa. Vesistökunnostuksilla, virtavesikunnostuksilla sekä kalateiden rakentamisella parannetaan vesien tilaa ja elvytetään luonnonkalakantoja. Edistetään kalateiden suunnittelua ja rakentamista mm. Mustionjoen Peltokosken ja Mustionkosken padoilla, Fiskarsinjoen alaosalla, Sipoonjoen Brobölenkoskella, Porvoonjoen Strömsberginkoskella ja Keravanjoen Kaitarannankoskella. Edistetään säännösteltyjen järvien käytön ja lupamääräyksien kehittämistä joustavammiksi ottaen huomioon ilmastonmuutoksen tuomat haasteet yhteistyössä luvanhaltijoiden kanssa. Osallistutaan Tuusulanjärven säännöstelyluvan tarkistamiseen. Edistetään kuntien työtä kiinnittäen erityistä huomiota valuma-aluetason riskien hallintaan sekä luonnonmukaisiin ratkaisuihin. Kestävän vesitalouden ja ilmastotavoitteiden edistämiseksi osallistutaan aktiivisesti maatalouden toimintaedellytyksiä parantavien kunnostus- ja peruskuivatushankkeiden edistämiseen ja ohjaamiseen ottamalla huomioon mm. rahoitusmahdollisuudet ja lainsäädännön asettamat reunaehdot. Jatketaan ojitushankkeiden asiakirjojen digitalisointia ja ylläpidetään VESTY:n tietosisältö ajantasaisena. Vedenoton turvaamiseksi sekä uusien vedenottomahdollisuuksien kartoittamiseksi käynnistetyt pohjavesiin liittyvät selvityshankkeet saatetaan loppuun. Tehdään tiivistä yhteistyötä ESAELYn vesihuoltoyksikön kanssa vesihuollon valvonta- ja edistämistehtävien hoitamisessa UUDELYn toimialueella. Osallistutaan ESAELYn vetämään selvitystyöhön "Uudenmaan vesihuollon nykytila ja kehittämistarpeet".

VAR	Edistetään Kokemäenjoen vesistön ja Turun rannikkoalueen tulvariskien hallintasuunnitelmien 2022-2027 toimenpiteiden toteutumista. Tuetaan Porin kaupunkia, Kokemäenjoen säännöstely-yhtiötä (Säpilän oikaisu-uoma) sekä Salon kaupunkia (Perniönjoki) tulvasuojeluhankkeiden lupaprosesseissa ja toteutuksessa. Edistetään vastuutahojen (Raisio, Somero, Turku, Salo) kanssa rakennettujen vesistöjen luonnonmukaistamishankkeiden (Raision-, Paimion-, Kiskon- ja Aurajoki) lupaprosessien ja toteutuksen etenemistä. Toteutetaan Kurikanniskan padon kalatien rakentaminen sekä Pyhäjärven säännöstelypadon perusparannuksen suunnittelu yhteistyössä EPOELY:n kanssa. Toteutetaan kuivuusriskien hallintasuunnitelman jalkauttamisen pilotointi Sirppujoen valuma-alueella ja edistetään kuivuusriskien hallintatoimenpiteitä VARELY:n toimialueella yhteistyössä sidosryhmien kanssa. Jatketaan vanhojen vesistöhankkeiden asiakirjojen digitointityötä. Syvennetään asiantuntijoiden osaamista vesiosaamisen kehittämiskoulutukseen osallistumalla. Toteutetaan haitallisten vieraslajien torjunnan alueellisen toimenpidesuunnitelman pilotointi yhteistyössä Väyläviraston kanssa. Erikoistumistehtävät VARELY koordinoi Kokemäenjoen vesistön tulvariskien hallintatehtävää. Tehtävää hoidetaan vakituisen henkilöstön voimin sekä tarvittaessa kehittämishankkeisiin erillisrahoilla palkatulla työpanoksella. Tehtävään kuuluu lakisääteisen tulvariskien hallinnan suunnittelun vetovastuu koko vesistöalueella sekä tulviin varautumisen, tulvatilannetoiminnan ja tulvien yhteydessä tehtävien toimenpiteiden koordinointivastuu koko vesistön mitassa. Vesistöalue kattaa koko Pirkanmaan, Kanta-Hämeen ja osan KESELY:n aluetta ja pienen kulman EPOELY:n aluetta. Tehtävää hoidetaan yhteistyössä PIRELY:n, HÄMELY:n, KESELY:n ja EPOELY:n ja tulvaryhmän (keskeiset sidosryhmät) kanssa ja muutoinkin laajassa sidosryhmätyöskentelyssä.
HÄM	Edistetään säännöstelyjen kehittämistä Hämeessä yhteistyössä sidosryhmien kanssa ilmastonmuutos huomioon ottaen. Osallistutaan Vanajaveden säännöstelyn kehittämiseen yhteistyössä PIRELY:n kanssa. Edistetään Vanajaveden säännöstelyhaittojen kompensointia mm. selvityksillä kompensointihankkeiden taustaksi ja edistämiseksi. Edistetään Kokemäenjoen vesistöalueen tulvariskien hallintasuunnitelmien 2022–2027 toimenpiteiden toteuttamista yhteistyössä muiden ELY-keskusten ja tahojen kanssa. Jatketaan ELY-keskusten peruskuivatusaineistojen digitointikäytänteiden kehittämisen ja yhtenäistämisen koordinointia yhteistyössä KEHA:n ja EPOELY:n kanssa. Jatketaan digitointia ja VESTY:n tietosisällön ajantasaistamista. Edistetään maa- ja metsätalouden kestävän vesitalouden tavoitteiden toteutumista ja teemaan liittyvien valuma-aluetason hankkeiden käynnistämistä. Valmistellaan ESAELY:n kanssa Tammelan Pätinkiharjun pohjavesialueen geologinen rakenneselvitystä yhteistyössä Tammelan kunnan ja Geologian tutkimuskeskuksen kanssa. Tehdään yhteistyötä ESAELY:n vesihuoltopalvelut-yksikön kanssa HÄMELY:n toimialueella huomioiden yhteiset kokonaisuudet ja rajapinnat erityisesti huoltovarmuuden ja varautumisen näkökulmasta. Osallistutaan vesiosaamisen kehittäminen -hankkeen työ- ja ohjausryhmätyöskentelyyn. Syvennetään asiantuntijoiden vesitaloustehtäviä tukevaa osaamista hyödyntämällä vertaisoppimista sekä osallistumalla koulutuksiin ja neuvottelupäiviin. Jatketaan vesiaiheista viestintää eri viestintäkanavissa.

PIR	Saatetaan loppuun Sopeutumisen tiekartta -hanke. Edistetään Kokemäenjoen vesistön tulvariskien hallintasuunnitelmien 2022-2027 toimenpiteiden toteutumista. Tuetaan kuntaa (Sastamala) ja kiinteistönomistajaa tulvasuojeluhankkeen (Ravitie) käynnistämisessä. Laaditutetaan suunnitelma Marjajärven penkereen korottamiseksi luvanmukaiselle tasolle. Mouhi- ja Kiikoisjärven säännöstelyluvan muutoshakemus jätetään aluehallintovirastoon. Tuetaan kuntaa (Urjala) Nuuta-, Ruta- ja Kortejärven säännöstelyluvan muutosprosessissa laatimalla järviketjun kevätkuoppamallinnus. Vanajaveden säännöstelyn ja juoksutusten kehittäminen käynnistyy virtaamamallinnuksella ja tulvakartan laatimisella. Lisäksi laaditaan Vanajaveden säännöstelyn varautumissuunnitelma hyödyntäen SYKE:n resilienssitarkastelua (Linkovin matriisi). Jatketaan Vanajaveden juoksutuslaskennan automatisointia. Rakennettujen vesien kunnostusta edistetään erityisesti priorisoiduilla Kyrösjärven ja Ähtärin reiteillä yhteistyössä kalaviranomaisen kanssa. Peruskuivatushankkeiden digitalisointi valmistuu.
KAS	Jatketaan päivitettyjen Haminan ja Kotkan rannikon tulvariskien hallintasuunnitelmien toteutusta tulvaryhmän johdolla. Toteutetaan rakennettujen vesien hoitoa (suunnittelu ja kunnostus) yhdessä kalatalousviranomaisen kanssa vesienhoitosuunnitelmissa määritetyissä kohteissa. Tuetaan paikallisia toimijoita Hiitolanjoen Ritakosken ennallistamisessa. Lisätään vesialueiden omistajien ja käyttäjien osallistumista kunnostusten toteuttamisessa. KASELY osallistuu suomalais-venäläisen rajavesistökomission työhön siltä osin, kun tehtävät johtuvat suoraan valtiosopimuksista. Toimeenpannaan suomalais-venäläisen rajavesistökomission hyväksymää Saimaan ja Vuoksen juoksutusten yhteistoimintakäytäntöä. Kehitetään Kymijoen hyydöntorjunnan toteutustapaa räjäytystyöhön liittyvän valmiuden osalta. Edistetään aktiivisesti maa- ja metsätalouden kestävän vesitalouden tavoitteiden toteutumista ja teemaan liittyvien valuma-aluetason hankkeiden käynnistämistä. Käynnistetään Kymijoen säännöstelyiden kehittäminen yhdessä SYKE:n kanssa parantamalla mallinnustyökaluja energialaskennan osalta ja laatimalla kehittämisen toteutussuunnitelma. Kilpailutetaan Pyhäjärven säännöstelyluvan tarkistamiseen liittyvän suunnitelman laadinta ja Urpalanjoen Suurijärven säännöstelyn ja padon muutossuunnitelma. Tuetaan Lappeenrannan kaupunkia ja Taipalsaaren kuntaa Kutilan kanavan töiden käynnistämisessä.
ESA	Suunnitellaan Puulan säännöstelyluvan muuttaminen ja valmistellaan vesilain mukainen lupahakemus padotus- ja juoksutusselvityksen pohjalta tiimimäisessä yhteistyössä KASELY:n ja POSELY:n kanssa. Kyyveden valuma-alueella toteutetaan osana ilmastonmuutokseen varautumista pidätysaluemallinnus tulvavesien ja vesistökuormituksen pidättämiseksi (ELY-SYKE hanke). Jatketaan Pöksönlammen luonnonravintolammikon ennallistamishanketta yhteistyössä osakaskunnan kanssa. Kartoitetaan valtion tuella toteutettujen luonnonravintolammikoiden nykytilaa. Ohmonlammen uittopadon ennallistamista edistetään yhteistyössä POSELY:n kalatalousviranomaisen ja osakaskunnan kanssa. Laaditaan suunnitelma Pyhäkosken uittokourun uusimisesta. Jatketaan hankkeiden edistämistä nousuesteiden ja säätöpatojen poistamiseksi sekä patojen muuttamiseksi pohjapadoiksi aktiivisella hankeohjauksella yhteistyössä kalatalousasiantuntijoiden kanssa. Jatketaan asiantuntijaohjausta muiden ELY-keskusten vesistörakennekartoitusten toteuttamisen tukemiseksi. Valtakunnalliset tehtävät

VESIHUOLTOPALVELUT

Jatketaan vesihuoltopalvelut -yksikön toiminnan kehittämistä ja järjestelyjä juomavesidirektiivin toimeenpanon tuomien uusien tehtävien hoitamiseksi. Uusien resurssien avulla pyritään varmistamaan tasapuolinen vesihuoltotehtävien hoito koko Suomen alueella. Valvonnassa otetaan käyttöön yhteinen valvontaohjelma, jonka pohjalta suunnitellaan ja toteutetaan paikallinen valvonta. ELY-keskusten yhteistoiminnassa noudatetaan vesihuoltoyhteistoiminnasta laadittua ohjeistusta. Osallistutaan vesihuoltolain uudistuksen valmisteluun. Kehitetään vesihuollon tietoturvan ja tietosuojan valvontaa ja laitosten osaamista mm. kyberturvallisuus ja Uudenmaan alueellisen vesihuollon huoltovarmuuden tilannekuva pilottihankkeiden toteutuksella, ja hyödynnetään tulokset valtakunnallisesti. Avustetaan laitoksia kyberturvallisuuden parantamisessa. Valmiutta ja varautumista parannetaan valvontatoiminnalla sekä mm. toteuttamalla vesihuoltolaitosten varmuusluokitus -hanketta ja materiaalisen varautumisen pilottiprojekti. Vesihuollon yhteistyötä lisätään useiden alueellisten yleissuunnitelmien koordinoimisella. Edistetään alueellisten vesihuoltostrategioiden toimeenpanoa yhdessä muiden vesihuoltotoimijoiden kanssa ja laaditaan Pohjois-Suomen vesihuoltostrategia.

VESIOSAAMISEN JA -LIIKETOIMINNAN KEHITTÄMINEN

Jatketaan "Vesiliiketoiminta kasvualaksi" –ohjelmaa, jonka tavoitteena on edistää vesihuollossa ja erityisesti jätevedenpuhdistuksessa kansallisesti tapahtuvaa kehitystä ja rakentaa tästä kehityksestä kansallista ja kansainvälistä liiketoimintaa. Nostetaan tietoisuutta suomalaisesta vesiosaamisesta lisäämällä viestintää sekä kansallisesti että kansainvälisesti yhteistyössä Suomen Vesifoorumin ja Team Finland -verkoston kanssa. Vahvistetaan vesiliiketoimintaa harjoittavien yritysten kansainvälistymisvalmiuksia ja verkostoja. Toteutetaan toinen rahoituskierros Vesiosaamisen kasvu- ja vientiohjelmaa tukeviin investointi- ja pilottihankkeisiin sekä valvotaan vuonna 2022 käynnistyneiden hankkeiden suunnitelman mukaista toteutumista. Varmistetaan hankkeen hankepäällikön työsuhteen jatko vuoden 2025 loppuun asti.

POS

Käynnistetään Varkaudessa sijaitsevan vesiliikennekanavan (Väylävirasto) tulvajuoksutuskäyttöä edellyttävien toimenpiteiden toteutus (turvapuomin rakentaminen ja kanavarakenteiden vahvistaminen) edellyttäen, että hanke on saanut vesiluvan. Osallistutaan vuonna 2022 valmistuvan Varkaudessa sijaitsevan Ämmäkosken luonnonmukaisen kalatiehankkeen toimivuuden seurantaan. Jatketaan peruskuivatushankkeiden digitalisointia ja VESTY-tietojärjestelmän ajantasaistamista. Jatketaan yhteistyössä SYKE:n, ESAELY:n ja POSELY:n kanssa Maaveden säännöstelyn kehittämishanketta. Toteutetaan tarvittava automaation muutostyö Runnin Saarikosken padon patojen valvomo-ohjelmisto osaksi EPOELY:n valvomo-ohjelmistoa. Käynnistetään Runnilla sijaitsevan Saarikosken säännöstelypadon yhteyteen rakennettavan kalatien toteutus. Tulvariskienhallintaan liittyvä hyytöjen torjunta hoidetaan urakoitsijavoimin. Toimeenpannaan patokartoituksessa priorisoitujen rakenteiden ennallistamista vesienhoidon ja -käytön tavoitteiden edistämiseksi. Edistetään toimenpiteitä vaellusyhteyden palauttamiseksi ja kalojen elinympäristöjen parantamiseksi rakennetuissa virtavesissä NOUSU-ohjelmaa hyödyntäen. Museoviraston kanssa yhteystyönä v. 2022 toteutettu toimintamallityö patokartoitusrakenteiden mahdollisten vesirakenteiden arkeologisten ja museaalisten arvojen tunnistamiseksi jalkautetaan toteutukseen valituissa kohteissa. Jatketaan Onkiveden säännöstelyssä käyttöönotettua tulovirtaama ennusteeseen perustuvaa automaattista säännöstelykokeilua, mallin toimivuuden parantamiseksi. Osallistutaan SYKE:n koordinoimaan SysteemiHiili –hankkeeseen. Tehdään yhteistyötä ESAELY:n vesihuoltoyksikön kanssa ja tuetaan ESAELY:n toimintaa vesihuollon edistämis- ja valvontatehtävissä POSELY:n toimialueella. Tiiviissä yhteystyössä ESAELY:n kanssa toteutettu "Digitaalisuus vesihuolto-osuuskunnissa nyt ja tulevaisuudessa" -hanke valmistuu.

POK

Edistetään kuormitettujen ja rakenteellisesti muutettujen vesistöjen tilaa ja käyttöä parantavien toimenpiteiden toteutusta sekä valuma-aluelähtöistä vesitalouden hallinnan suunnittelua yhteistyössä paikallisten toimijoiden kanssa, antamalla asiantuntija-apua ja tukemalla hankkeita. Raportoidaan Jänisjoen säännöstelysuositusten seurantatulokset vuosilta 2016-2022, sisältäen vedenkorkeuksien ja virtaamien mittaritarkastelut osana SYKE-ELY-hanketta.

	Edistetään yhteistyössä POSELY:n kanssa toimenpiteitä vaellusyhteyden palauttamiseksi ja kalojen elinympäristöjen parantamiseksi rakennetuissa virtavesissä NOUSU-ohjelmaa hyödyntäen. Tuetaan kalaviranomaista Heinäveden Palokin hankkeessa, jossa on tavoitteena selvittää kalojen nousun ja luontaisen elinkierron palauttamisen mahdollisuuksia. Jatketaan selvityksiä ja suunnittelua patokartoituksessa priorisoitujen rakenteiden poistamiseksi vesienhoidon ja -käytön tavoitteiden edistämiseksi. Hankkeet Lietukkajoen ja Karjalan Pyhäjärvestä laskevan Hiiskoskenjoen vaellusesteiden poistamiseksi etenevät lupaharkintaan. Lisäksi Pyhäjärvellä mallinnetaan SYKE-ELY-hankkeena ympäristövirtaamaa ilmastonmuutostilanteessa ja arvioidaan mittaritarkastelujen avulla vaikutuksia vesiluontoon ja virkistyskäyttöön. Osallistutaan asiantuntijana rajavesiyhteistyöhön. Ratkaistaan toteutuskelpoinen vaihtoehto ja käynnistetään suunnittelu Koitajoen Lylykosken pohjapadon veneenkulkukanavan toimivuuden parantamiseksi. Vuokonjärven säännöstelyn kehittäminen ja suunnittelu järjestelypadon korvaamiseksi pohjapadolla etenevät järjestely-yhtiön ratkaisun pohjalta yhteistyössä alueen toimijoiden kanssa. Vanhojen ojitushankkeiden skannaus ja digitointityö saadaan päätökseen. Turvataan pohjaveden kestävä käyttö yhdyskuntien vedenhankintaan ja elinkeinotoimintaan sekä edistetään pohjavesialueiden riskien hallintaa. Varmistetaan tiedonvaihto ja vuorovaikutus vesihuoltoasioissa ESAELY:n vesihuoltopalvelut-yksikön sekä Pohjois-Karjalan ympäristöterveysviranomaisten kanssa alueella.
KES	Edistetään Kivijärven säännöstelyn kehittämistä ilmastonmuutos huomioiden yhteistyössä alueen kuntien, muiden sidosryhmien ja säännöstelyn luvanhaltijan kanssa. Käynnistetään Kivijärven säännöstelyn padotus- ja juoksutusselvitys kaksivuotisena SYKE-ELY-hankkeena. Edistetään rakennettujen vesistöjen ja valuma-alueiden kunnostuksia osana tulvariskien hallinnan ja vesienhoidon tavoitteiden toteutumista. Virtavesien kunnostustoimia jatketaan yhteistyössä kalatalousviranomaisen kanssa vaelluskalojen luontaisen elinkierron elvyttämiseksi. Viimeistellään vanhojen vesistörakenteiden kartoitustyö ja selvitetään rakenteiden muutosten tarpeita ja suunnittelua. Peruskuivatushankkeiden digitointityötä jatketaan aiemmin saaduilla määräraharesursseilla.
EPO	Osallistutaan aktiivisesti alueellisten ilmastolinjausten laadintaan ja ilmastonmuutoksen sopeutumisohjelman toimeenpanoon. Kehitetään vesistöjen säännöstelyä ilmastonmuutokseen sopeutumiseksi: jatketaan Kuoras- ja Kätkänjärven säännöstelyn muutoksen suunnittelua ja jätetään lupakäsittelyyn Kerttuanjärven, Saukkojärven ja Västerfjärdenin altaan säännöstelyn muutoshakemukset. Avustetaan paikallisia toimijoita Rantatöysänjärven säännöstelyn muutoksen lupaprosessissa. Määräaikaistarkastuksen suositusten perusteella käynnistetään Kalajärven ja Kyrkösjärven patojen kuntoarvioinnit. Jatketaan ELY-SYKE-hankkeena reaaliaikaisen lumimittauksen hyödyntämistä vesistömalleissa. E- ja Y-vastuualueiden yhteistyönä informoidaan alueen viljelijöitä kuivatuksen uudesta tukijärjestelmästä. Vesitaloustehtäviin liittyvien vanhojen asiakirjojen sähköistäminen ja VESTY-järjestelmän tietojen ajantasaistaminen valmistuvat oleellisilta osin. Edistetään jokilaaksokohtaista yhteistyötä mm. vieraslajien tiedotuksessa ja torjunnassa Kyrön- ja Lapuanjoella. Valmistellaan uutta kansainvälistä vieraslajihanketta. Laajennetaan tulvaosaamista ja paikkatiedon hyödyntämistä sekä osallistutaan vesi.fi –uudistukseen. Laaditaan selvitys vesilain mukaisten ilmoitusten maksullisuudesta yhteistyössä POPELY:n kanssa. Tehdään yhteistyötä vesihuoltopalveluyksikön kanssa ja tuetaan ESAELY:n toimintaa vesihuollon edistämis- ja valvontatehtävissä EPOELY:n toimialueella. Osallistutaan Kurikan syväpohjavesitutkimuksiin yhdessä GTK:n Vaasan ja Kurikan kaupunkien sekä vesihuoltolaitosten kanssa. Eskolan pohjavesialueen jatkeen rakenneselvitystä edistetään Kannuksen vesiosuuskunnan, GTK:n, ESAELY:n ja EPOELY:n yhteistyönä. Aloitetaan tulvariskien seuraavan kauden alustava arviointi ja jatketaan Lapuan-, Kyrön-, Laihian- ja Lapväärtinjoen tulvariskien hallintasuunnitelmien 2022-2027 sekä Lapväärtin-Isojoen vesivision 2030 toimeenpanoa. Kyrönjoen pengerrysalueiden käytön muutossuunnitelman jatkosta sovitaan

alueen toimijoiden kanssa. Yhteistyössä SYKE:n kanssa otetaan Ähtävänjoen hyydemalli käyttöön. POPELY:n ja EPOELY:n yhteistyönä kilpailutetaan jokijäiden sahauksen urakointi. POPELY:n, LAPELY:n ja EPOELY:n yhteistyönä käynnistetään jääsahauksen tulevaisuutta koskeva kehittämisselvitys.

Kyrönjoen yläosan kalataloudelliset kompensaatiokunnostukset valmistuvat. Aloitetaan Kiikun ja Rengon kalateiden suunnittelu yhteistyössä alueen toimijoiden kanssa. Jatketaan neuvotteluja voimayhtiön ja maanomistajien kanssa kalojen kulun mahdollistamisesta patorakenteiden ohi Pitkämön alueella ja lupahakemussuunnitelman luonnos valmistuu. Yhteistyössä kalaviranomaisen kanssa edistetään rakennettujen vesistöjen hoitoa ja kalojen kulun parantamista mm. Perhonjoen Pirttikoskella. Valmistellaan lupahakemus Piililammen luonnonravintolammikon ennallistamisesta. Vanhoja patorakenteita koskevat selvitykset valmistuvat.

Valtakunnalliset tehtävät

VALTION VESISTÖRAKENTEIDEN YLLÄPITO

Yhtenäistetään valtion vesistörakenteiden ylläpidon toimintatapoja. Parannetaan valtion vesistörakenteiden kyberturvallisuutta ja automaatiota sekä käyttövarmuutta häiriötilanteissa. Kehitetään vieraslajien torjuntaa valtion vesirakenteilla.

Järjestetään kunnossapitoverkoston valtakunnallisten kokousten lisäksi kokouksia kolmella yhteistyöalueella. Kehitetään perusparannushankkeiden suunnitelmallisuutta ja seurantaa yhdessä kunnossapitoverkoston kanssa. Osallistutaan muiden ELY-keskusten perusparannushankkeiden läpivientiin vastuunjakosopimusten mukaisesti.

Edistetään ilmasto- ja ympäristövaikutusten huomioon ottamista valtion vesistörakenteiden hoidossa ja hankinnoissa yhteisten linjausten mukaisesti. Edistetään valtion vesistöhankkeiden ja -rakenteiden luovuttamista hyödynsaajille.

HYDROLOGINEN TIEDON TUOTANTO

Lisätään ulkoistettujen vedenkorkeusasemien kahdennusta ja käyntimäärien optimointia. Automatisoitujen pohjavesiasemien ylläpidon ulkoistuskokeilu aloitetaan kaikilla hankinta-alueilla osana pintavesiasemien ylläpidon hankintaa ja kerätään kokemuksia seuraavan hankintakauden kilpailutusta varten.

Aloitetaan virtaamamittausten ja vedenkorkeusasemien ylläpidon seuraavan hankintakauden kilpailutuksen valmistelu, johon liitetään pääosa automatisoitujen pohjavesiasemien ylläpidosta. Kilpailutuksen valmistelussa hyödynnetään hydrologisten vedenkorkeusasemien kahdentamisesta ja käyntikertojen vähentämisestä saatuja kokemuksia.

Yhteistyössä ELY-keskusten kanssa poistetaan pohjavesiasemien tarpeettomia rakenteita. Käynnistetään pohjavesiasemaverkoston täydentäminen SYKE:n ehdotuksen mukaisesti.

Varmistetaan palveluntuottajien, ELY-keskusten ja SYKE:n yhteistyö virtaamamittauksissa ja vedenkorkeusasemien ylläpidossa. Jatketaan hydrologisen yhdyshenkilöverkoston toiminnan kehittämistä järjestämällä ajankohtaisiltapäiviä ja osallistumalla neuvottelu- ja kenttäpäivien järjestämiseen. Varmistetaan hydrologisen käyttöomaisuuden vuosittainen seuranta.

KUIVATUSASIOIDEN JA OJITUSTOIMITUKSEN ASIANTUNTIJAPALVELUT

Jatketaan peruskuivatuksen uuden tukijärjestelmän ohjeistuksen laatimista ja järjestetään koulutusta yhdessä E-vastuualueiden kanssa. Päivitetään keskeiset oppaat uutta tukijärjestelmää vastaaviksi. Markkinoidaan uutta peruskuivatushankkeiden tukijärjestelmää. Päivitetään peruskuivatuksen toimintamalli uutta tukijärjestelmää sekä nykyisiä ympäristösuosituksia ja sähköisiä tietojärjestelmiä vastaavaksi.

	Huolehditaan, että asiakkaat löytävät tarvitsemansa tiedot ja lomakkeet uusilta vesi.fi -internet-sivuilta (https://www.vesi.fi/vesitieto/maatalousmaan-kuivatus/). Jatketaan ELY-keskusten peruskuivatusaineistojen digitointikäytänteiden kehittämisen ja yhtenäistämisen koordinointia sekä varaudutaan uuden digitointiohjelman (QGIS) käyttöönottoon Ojitusyhteisöt -karttapalvelussa. Jatketaan peltojen vesitalouden hallintaan ja ojitustoimituksiin liittyvää valtakunnallista yhteistyötä ja koulutuksen edistämistä. MAA- JA METSÄTALOUDEN VESIENHALLINNAN ASIANTUNTIJAPALVELUT Avustetaan maa- ja metsätalousministeriötä vesienhallinnan toimenpidekokonaisuuden tehtävissä sekä työohjelman tavoitteiden seurannassa. Edistetään ja aktivoidaan vuonna 2023 alkavaan CAP-ohjelmakauteen liittyviä kestävän vesienhallinnan toimenpiteitä sekä tukimahdollisuuksiin liittyvää neuvontaa ja viestintää yhteistyössä mm. ELY-keskusten (E- ja Y-vastuualueet) ja Ruokaviraston kanssa. Vahvistetaan ELY-keskusten ja eri vastuualueiden toimintaa, yhteistyötä ja osaamisen jakamista ilmastokestävän vesitalouden ja valuma-aluesuunnittelun edistämisessä yhteistyössä ministeriöiden kanssa. Edistetään vesienhallintaan liittyvää tiedonvaihtoa, verkostoitumista ja yhteistyötä maa- ja metsätalouden verkostojen kanssa. Osallistutaan happamien sulfaattimaiden strategian päivittämiseen. Etsitään keinoja sovittaa yhteen ja edistää valuma-aluesuunnittelun ja luonnonmukaisen vesistörakentamisen eri rahoituslähteitä ja niihin liittyviä toimenpiteitä. Arvioidaan maa- ja metsätalouden vesienhallinnan harkinnanvaraisten kokeilu- ja kehittämishankkeiden vaikuttavuutta ja tuotosten laajennettavuutta. Jatketaan yhteistyötä Maanmittauslaitoksen kanssa erityisesti tilusjärjestelyhankkeiden ilmasto- ja vesiensuojelutavoitteiden edistämiseksi.
POP	Jatketaan säännöstelyjen kehittämistä ja tulvariskien hallinnan toimenpiteitä ottaen huomioon ilmastonmuutos ja eri käyttömuotojen tarpeet sekä vesienhoidon tavoitteet. Edistetään Pyhäjoella tulvapenkereiden vastuunsiirtoa Merijärven ja Oulaisten alueilla sekä alaosalla Pyhäjoen kunnan tulvasuojeluhanketta. Aloitetaan ELY-SYKE yhteistyönä Iijoen vesistöalueen tuotannosta poistuvien turvetuotantoalueiden tulvasuojelupotentiaalin (tulvasuojelukosteikot) kartoitus sekä raportoidaan Kalajoen mitoitusvirtaama laskelmat. Kehitetään säännöstelyjen ja tulvatilanteiden hoitamisen yhteistyötä läntisen alueen toimijoiden, erityisesti EPOELY:n, kanssa. Tehdään yhteistyötä EPOELY:n kanssa jokijäiden sahauksessa sekä kilpailutetaan seuraavan kauden urakointi. LAPELY:n, POPELY:n ja EPOELY:n yhteistyönä käynnistetään jääsahauksen tulevaisuutta koskeva kehittämishanke. Osallistutaan KAIELY:n Kalajoen vesistökohtaisen turvallisuussuunnitelman pilottihankkeeseen. Edistetään peruskuivatushankkeiden ja valtion vesirakenteiden digitalisaatiota sekä jatketaan valtion vesirakenteiden vientiä kiinteistörekisteriin yhteistyössä maanmittauslaitoksen kanssa. Laaditaan selvitys vesilain mukaisten ilmoitusten maksullisuudesta yhteistyössä EPOPELY:n kanssa. Edistetään toimialan sopeutumista ilmastomuutokseen ja biotaloutta maaseutuohjelman ja rakennerahaston toimenpitein sekä antamalla hankkeille asiantuntija-apua. Koordinoidaan vesiosaamisen kehittämishankkeen koulutuksia, niiden suunnittelua ja koulutusmoduulien toteutusta. Koulutusjaksoja jatketaan vuosille 2023–2025. Valtakunnalliset tehtävät RAKENNETTUJEN VESIEN ASIANTUNTIJAPALVELUT

	Jatketaan valtakunnallisen rakennettujen vesien erikoistumistehtävää muun muassa yhteistyössä käynnissä olevien vaelluskalahankkeiden kanssa sekä tukemalla hallitusohjelman NOUSU-ohjelman myötä alkavia hankkeita asiantuntijaverkostoja hyödyntämällä. Edistetään rakennettujen vesien kunnostamista. MAA- JA METSÄTALOUDEN VESIENHALLINNAN ASIANTUNTIJAPALVELUT Avustetaan maa- ja metsätalousministeriötä vesienhallinnan toimenpidekokonaisuuden tehtävissä sekä työohjelman tavoitteiden seurannassa. Edistetään ja aktivoidaan vuonna 2023 alkavaan CAP-ohjelmakauteen liittyviä kestävän vesienhallinnan toimenpiteitä sekä tukimahdollisuuksiin liittyvää neuvontaa ja viestintää yhteistyössä mm. ELY-keskusten (E- ja Y-vastuualueet) ja Ruokaviraston kanssa. Vahvistetaan ELY-keskusten ja eri vastuualueiden toimintaa, yhteistyötä ja osaamisen jakamista ilmastokestävän vesitalouden ja valuma-aluesuunnittelun edistämisessä yhteistyössä ministeriöiden kanssa. Edistetään vesienhallintaan liittyvää tiedonvaihtoa, verkostoitumista ja yhteistyötä maa- ja metsätalouden verkostojen kanssa. Osallistutaan happamien sulfaattimaiden strategian päivittämiseen. Etsitään keinoja sovittaa yhteen ja edistää valuma-aluesuunnittelun ja luonnonmukaisen vesistörakentamisen eri rahoituslähteitä ja niihin liittyviä toimenpiteitä. Arvioidaan maa- ja metsätalouden vesienhallinnan harkinnanvaraisten kokeilu- ja kehittämishankkeiden vaikuttavuutta ja tuotosten laajennettavuutta. Jatketaan yhteistyötä Maanmittauslaitoksen kanssa erityisesti tilusjärjestelyhankkeiden ilmasto- ja vesiensuojelutavoitteiden edistämiseksi. Jatketaan metsätalouden vesienhallinnan valtakunnallista kehittämistä ja osallistutaan ilmastonmuutokseen sopeutumisen erikoistumistehtävään vesienhallinnan osalta. ILMASTOMUUTOKSEEN SOPEUTUMISEN JA MAANKÄYTTÖSEKTORIN ILMASTOTEHTÄVIEN ASIANTUNTIJATEHTÄVÄT Käynnistetään uusi tehtäväkokonaisuus liittyen kansallisiin ilmastolain mukaisiin tehtäviin (ilmastomuutokseen sopeutuminen sekä maankäyttösektorin ilmastotoimien edistäminen ja tukeminen).
KAI	Oulujoen vesistöalueen säännöstellyissä vesistöissä sovitetaan yhteen vesistön käyttömuotoja yhteistyössä kuntien, ELY-keskusten ja säännöstelijöiden kanssa. Kainuun alueella jatketaan kalataloudellisten virtavesikunnostuskokonaisuuden toteuttamista yhteistyössä LAPELY:n kalatalousyksikön kanssa. Osallistutaan POPELY:n hallinnoimaan vesiosaamiskoulutuksen suunnitteluun ja toteutukseen. Tampereen yliopiston patoturvallisuuden koulutusaineiston käyttöaika on päättymässä. Tarkastellaan tarpeet jatkoa varten osaamisen varmistamiseksi. Jatketaan peruskuivatushankkeiden digitalisointia. Jatketaan valtion vesistörakenteiden turvallisuutta parantavia kunnossapito- ja perusparannustöitä yhteistyössä EPOELY:n kanssa. Valtakunnalliset tehtävät PATOTURVALLISUUS Vuonna 2021 toteutetun vesistökohtaisen turvallisuussuunnitelman tarveselvityksen perusteella on tilattu ohjeistus vesistökohtaisen turvallisuussuunnitelman laatimiseksi. Ohjeistus valmistuu vuoden 2023 alussa. Toteutetaan vesistökohtainen turvallisuussuunnitelma pilottihankkeena Kalajoen vesistöalueella. Suunnitellaan Saimaan tulva 2023 -harjoituksen yhteyteen patojen häiriötilanne- ja onnettomuusharjoituksia Vuoksen vesistöalueella. Osallistutaan harjoituksen valmisteluryhmän toimintaan ja harjoituksen aikana harjoitukseen patoturvallisuusviranomaisen roolissa. Laaditaan SYKE-ELY –hankkeena verkkojulkaisu vuosina 2018 – 2022 SYKE:n vesistömallilla toteutetuista mitoitustulvalaskennoista. Osallistutaan patoturvallisuuden tietojärjestelmän kehittämiseen osana SYTYKE-hanketta. Ylläpidetään patoturvallisuuden tietojärjestelmää ja kartoitetaan tarpeita ja ideoita mahdolliseen uudistukseen. Osallistutaan vesi.fi sivustojen kehittämiseen patoturvallisuuden osalta. Ylläpidetään ja kehitetään patoturvallisuuden

	toimintamallia. Edistetään luokiteltujen patojen viivamaisen paikkatietoaineiston käytettävyyttä sekä toteutetaan aineiston muutos käytettäväksi QGIS ohjelmalla, yhteistyössä SYKE:n kanssa. Patoturvallisuustarkastuksissa selvitetään patojen kunto ja niiden turvallisuuteen vaikuttavat seikat ottaen huomioon patojen ikääntyminen, erityistä huomiota kiinnitetään varautumiseen, turvajärjestelyihin sekä kyberturvallisuuteen. Lisäksi tarkistetaan hydrologinen mitoitus ottaen huomioon muutokset maankäytössä, ilmastossa sekä sää- ja vesioloissa. Lausunnoissa kiinnitetään erityistä huomiota ilmastonmuutoksen aiheuttamiin vaikutuksiin sää- ja vesioloissa. Järjestetään tulva-, patoturvallisuus-, vesienhoito- ja kunnostuspäivät yhteistyössä SYKE:n ja Suurpadot ry:n kanssa. Osallistutaan kansainvälisen suurpatojärjestön ICOLDn toimintaan komitea- sekä yleiskokoustyöskentelyn kautta sekä edustetaan Suomea Euroopan patoturvallisuusviranomaisverkostossa. Vuonna 2023 järjestetään Euroopan patoturvallisuusviranomaisverkoston tapaaminen Suomessa. Toimitaan aktiivisesti Suurpadot-Suomen osasto ry:ssä mm. osallistumalla yhdistyksen johtokuntatoimintaan. Aloitetaan yhteistyöprojekti Changjiang Water Resources Commissionin kanssa sekä jatketaan yhteistyötä Nanjing Dam Safety Management Centerin ja muiden ulkomaisten toimijoiden kanssa. Järjestetään kaivospatojen omistajille neuvottelupäivä. Osallistutaan KAIELY:n kaivoserikoistumistehtävän hankkeisiin sekä koulutus- ja neuvottelupäivien suunnitteluun patoturvallisuuden osalta. VIERASLAJIRISKIEN HALLINNAN KOORDINAATIO Hoidetaan valtakunnallisen vieraslajikoordinaattorin tehtävää ja edistetään yhtenäistä vieraslajiriskien torjunnan valvontaa. Vuonna 2023 huolehditaan vieraslajilainsäädännön valvonnan toimintamallien käyttöönotosta ja toimeenpanosta sekä osallistutaan valtakunnalliseen vieraslajien torjuntaa koskevan viestinnän vahvistamiseen.
LAP	Edistetään tulvariskien hallintasuunnitelmissa vuosille 2022–2027 esitettyjen toimenpiteiden toteutumista nimetyillä tulvariskialueilla kiinnittäen erityisesti huomiota tulvakartoituksiin ja tulvasuojelurakenteisiin sekä huolehditaan, että tulvariskit huomioidaan kaavoituksessa ja muussa maankäytön suunnittelussa. Aloitetaan seuraavan kauden vesistöaluekohtaiset tulvariskien alustavat arvioinnit (9 vesistöaluetta ja 1 rannikkoalue). Laaditaan tulvakartat Kemijoelle Pelkosenniemeltä Isohaaran voimalaitokselle, päivitetään Ivalojoen 2D-virtausmalli ja tulvakartat sekä selvitetään Muonionjoen tulvakartoituksen toteuttamisedellytyksiä. Ajantasaistetaan vuonna 2017 laadittua tulvaopasta asukkaille huomioiden meritulviin varautuminen. Päivitetty opas käännetään saamen kielille. Tulvariskien hallinnassa jatketaan kansainvälistä yhteistyötä Tornion ja Haaparannan yhteisessä tulvasuojelussa sekä Tornionjoen-Muonionjoen tulvariskien hallintasuunnitelmassa ja Haaparannan tulvariskien hallintasuunnitelmassa esitettyjen yhteisten toimenpiteiden osalta. Jatketaan Vanttausjoen ja Kaihuanjoen säännöstelykokonaisuuden kehittämisselvityksen laadintaa.

Luonnonvaratehtävien yhteiskunnallisen vaikuttavuuden mittarit	UUD	VAR	HÄM	PIR	KAS	ESA	POS	POK	KES	EPO	POP	KAI	LAP
Kaupallisen kalastuksen tuotannon arvo, 1 000 €		28 000					10 000						10 000
Vesiviljelyn tuotannon arvo, 1 000 €		25 000					21 000						16 500
Kalanjalostuksen ja kalakaupan liikevaihto, 1000 €		365 000					170 000						132 000
Kunnostus- ja kalatiehankkeiden aikaansaatu uusi kalojen lisääntymishabiteetti, ha							9						
Asukkaiden määrä merkittävillä tulvariskialueilla	480	8 500	52		702					810	1 034		1 607
Vesihuollon rakennemuutos, laitosten määrä kpl	60	66	50	126	52	30	141	65	122	158	121	32	108

Henkilöstövoimavarat luonnonvaratehtävissä 2023	UUD	VAR	HÄM	PIR	KAS	ESA	POS	POK	KES	EPO	POP	KAI	LAP	YHT
32.01.02 ELY-keskuksen toimintamenot														
– kalataloustehtävät, E		24,5					15						11,2	**50,7**
– vesitaloustehtävät, Y	6,8	7,4	3,5	5,0	11	37	4,5	4,5	3,4	25,5	23,5	8,5	8,6	**149,7**
30.40.21 Vesivarojen käytön ja hoidon menot														
– josta vakituisia			2	1					1,2	20	5,6	2		**31,8**
– josta hankehenkilöstöä	1,5	4	2	3	2	4	3	1	1	8,5	2	0,7	2,5	**35,2**
30.40.22 Luonnonvaratalouden edistäminen						1							2,4	**3,4**
30.40.31 Vesi- ja kalatalous-hankkeiden tukeminen	0,5	1					1						0,7	**3,2**
30.40.62 Elinkeinokalatalouden edistäminen		5												**5**